

Sviger mødre, altså

Bokomtale

GJERTRUD SÆTER
SVIGERMOR

Museumsforlaget

Med et personlig utgangspunkt og et generelt grunnlag har Sæther levert et godt stykke arbeid om temaet svigermor. Boken Svigermor kom ut i høst. Utgangspunktet for boken er hennes doktorgrad om emnet. Sæter er den første som har tatt doktorgrad på dette. Det var på studiet i folkloristikk det startet, da hun lette etter emne til mellomfagsoppgave. Hennes daværende «svigermor» hadde på en hyttetur bestemt at de skulle slanke seg - kjekt med et felles prosjekt! - og hengt opp skjema på veggen så alle kunne følge utviklingen. Jeg var både krenket og sulten, skriver Sæther, som for øvrig byttet ut svigermoren med en annen senere. Begge svigermødrene har vært inspirasjonskilder på ulike vis til hennes senere dypdykk i emnet. Hun har tatt utgangspunkt i folklore og populærkultur, og bruker vitsetegninger med bred pensel.

SÆTER FORTELLER om normer og verdier knyttet til kjønn og familie, hva som står på spill, hva folk tar for gitt, og hvordan kulturelle bilder har formet måten vi tenker om svigermødre på.

DE FLESTE har noe å si om svigermødre, enten det er egne opplevelser eller ting man har hørt, eller rett og slett fordi det skal være så morsomt å vitse nettopp med svigermor. Det kan ikke være bare lett å være svigermor, heller.

DA ER en saklig og faglig fundert bok om emnet velkommen - og på sin plass. Det er lov med morsomheter underveis. I Svigermor har Sæter tatt med svigermorfortellinger fra blant annet folkediktning, viser og ukeblad, nettarikler og litteratur. Hun har snakket med ekspertise om deres erfaringer og meninger og også hentet inn en passasje fra Karl Ove Knaus-

POPULÆR: å vitse om.

SVIGERMØDRE: Har vi hørt det før?

gårds Min kamp, der han og kona Linda har en dispuitt om sine respektive svigermødre/mødre.

BLANT DET Sæter har funnet i og tar med fra pressen, er svigerdatter Mette Marits uttalelser om sin svigermor Sonja i et VG-intervju. Full ros for en fantastisk svigermor. Godt å høre slikt.

HVA ER det med svigermødre? Og hvorfor er det så takknemlig å vitse med henne? Noen svar får du i denne boka, og samtidig tråder å nøste i for egen regning. Noen forhold går i vranglås, noen kan komme på rett kjøll - og noen går faktisk på skinner. Boken kan fungere som utgangspunkt for både små og store diskusjoner om familierelasjoner og erfaringer. Forlaget peker på at Svigermor «vil være en øyeåpner for kulturelle og sosiale mønstre vi alle er en del av - og som for noen viser seg å være svært utfordrende».

FORFATTEREN SKRIVER blant annet at mange opplever at er-

Hva er det med svigermødre? Og hvorfor er det så takknemlig å vitse med henne? Noen svar får du i denne boka, og samtidig tråder å nøste i for egen regning.

faringene deres er private og at man tror man er alene om dem. Men hun har sett gjennom de mange fortellingene at det som kan virke privat, faktisk er knyttet til kulturelle mønstre og strukturer. Siden noen av mønstrene har rot langt tilbake i tid, starter hun med fortellinger fra det gamle bondesamfunnet. Her får vi kunnskap om hvorfor de handler om kvinnens svigermødre. Når industrisamfunnet gjør sin entré, feier også menns svigermødre inn på banen. Sæter tar også for seg temaer fra svigermødrenes perspektiv.

ET GIFTERMÅL var i tidligere tider ikke bare viktig for de to som ble smidd i hymens lenker, men også for familie og slekt. Da handlet det også om arbeidsfordeling og ansvar for og plikter overfor hverandre. Den gang var det i hovedsak kvinnen som forlot sin familie for å bli del av en annen. Da var det viktig å bli godtatt, finne sin plass og fungere i fellesskapet. Hvordan har det vi i dag? Hvordan vil vi ha det i sameksistens med svigermor og svigerfamilie? Og hvordan får vi det til?

EN RIK litteratur- og kildeliste følger. Unni Lindells Gamle damer legger ikke egg, Elsa Almås: Problemer med svigermor, Olav Bø: Rim, gåter, ordtøke, Sigmund Freud: vitsen og dens forhold til det ubevisste, Liv Emma Thorsen: Det fleksible kjønn. Mentalitetsendringen i tre generasjoner og Kari Telste: Brutte løfter: en kulturhistorisk studie av kjønn og ære, er et knippe mulige fordypningskilder. Boken Svigermor blir garantert med videre.

Mette Bleken

TIPS OSS!

53 65 06 00

redaksjon@
hardanger-
folkeblad.no

SMS/MMS:
TIPSHAF til 2470